

Metodické vysvětlivky

Indexy cen průmyslových výrobců zahrnují ceny výrobků vyrobených v odvětvích B až E podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Publikace obsahuje cenové indexy za oddíly a skupiny CZ-CPA, které jsou agregované do subsekcí a sekcí Klasifikace produkce (CZ-CPA 2015) a průmyslu celkem.

Za některé agregace nejsou indexy uváděny z důvodu ochrany individuálních dat. Průmyslem celkem se označuje součet sekcí B, C, D a E Klasifikace produkce (CZ-CPA) v aktuálním vydání, platném od 1. ledna 2015, která je vypracovaná na bázi evropského standardu CPA 2015 (Classification of Products by Activity).

V průběhu roku 2016 proběhla standardní komplexní revize indexů cen průmyslových výrobců. Na jejím základě jsou cenové indexy od ledna 2017 počítány na nových vahách za rok 2015. Váhy byly stanoveny na základě struktury tuzemských tržeb za rok 2015 z výkazu Prům 2-01, Ceny Prům 1-12 a administrativních dat výkazu P4-01.

Cenové indexy vypočítávané k základu prosinec 2010 = 100 byly nahrazeny novými technickými cenovými indexy se základem prosinec 2015 = 100. Takto vypočtené indexy jsou od čtyřmístné úrovně klasifikace CZ-CPA výše řetězeny k novému bazickému základu průměr roku 2015 = 100 a průměr roku 2005 = 100, čímž je zajištěno pokračování současných časových řad indexů.

Výpočet indexů k základu prosinec 2005 = 100 byl ukončen a výpočet indexů k základu průměr roku 2015 = 100 byl proveden zpětně až do ledna 1990. Pro potřeby mezinárodních organizací byl zaveden i nový základ průměr roku 2010 = 100.

Vyřazeny byly skupiny s nejnižšími objemy tržeb v tuzemsku v roce 2015:

CB 131 – Textilní vlákna a příze

CC 182 – Rozmnožování nahaných nosičů

CI 264 – Spotřební elektronika

Naopak, nově byla **zařazena** skupina:

B 091 – Podpůrné služby při těžbě ropy a zemního plynu

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů a vybrané zpravodajské jednotky agregací jednoduchých indexů cen reprezentantů do úhrnů pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres v modifikované podobě. Pro výpočet se používají stálé váhy.

$$I = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100$$

kde:

p_1 značí cenu ve sledovaném období

p_0 značí cenu v základním období (prosinec 2015)

$p_0 q_0$ stálá váha - hodnotový ukazatel v promile (tuzemské tržby roku 2015)

Index cen průmyslových výrobců se počítá měsíčně na základě cen zjištěných státním statistickým výkazem Ceny Prům 1-12. Tento výkaz vyplňují vybrané organizace (cca 1200) za vybrané reprezentanty (cca 5000). Vykazovaná cena je cena sjednaná mezi dodavatelem a odběratelem u výrobků určených na tuzemský trh (bez DPH, spotřební daně a bez nákladů na dopravu k zákazníkovi a nákladů s ní spojených). Období pro sledování ceny zahrnuje ceny mezi 1. až 18. kalendářním dnem sledovaného měsíce.

Indexy cen průmyslových výrobců jsou počítány a publikovány k základům:

- průměr roku 2015 = 100 (bazický index),
- průměr roku 2005 = 100 (odvozený bazický index),
- předchozí období = 100,
- stejné období předchozího roku = 100,
- podíl klouzavých průměrů indexů (průměr indexů za posledních 12 měsíců k průměru indexů za předchozích 12 měsíců, vypočteno z indexů k základu průměr roku 2015 = 100).

Od ledna 2003 jsou také publikovány indexy cen průmyslových výrobců podle Hlavních průmyslových skupin (Main Industrial Groupings MIGs). Jejich obsah byl definován v Nařízení Komise (EK) číslo 586/2001 ze dne

26. března 2001 realizující Nařízení Rady (EK) číslo 1165/98 o krátkodobých statistikách. V červnu 2007 došlo Nařízením Komise (ES) číslo 656/2007 ke změně obsahu jednotlivých průmyslových skupin. První výpočet a publikování podle aktuálního nařízení proběhl v lednu 2009. Přepočtení časových řad bylo provedeno do roku 2000 včetně.

Průměrné ceny zemního plynu a elektřiny

Od roku 2002 jsou publikovány **průměrné ceny zemního plynu a elektrické energie**. Tyto ceny jsou zároveň poskytovány Statistickému úřadu Evropské unie (Eurostat).

Do konce roku 2007 se zveřejňovaly průměrné ceny za jednotlivé standardní spotřebitele platné k 1. lednu a k 1. červenci sledovaného roku. Standardní spotřebitelé jsou definováni ve směrnici Rady 90/377/EHS o postupu států EU ke zvýšení průhlednosti cen elektřiny a plynu účtovaných průmyslovým spotřebitelům. Od roku 2005 bylo rozšířeno publikování těchto cen, vždy k 1. dni ve čtvrtletí.

Od 1. ledna 2008 byla směrnice rady 90/377/EHS novelizována směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/92/ES ze dne 22. října 2008 o postupu v rámci Společenství pro zvýšení transparentnosti cen plynu a elektřiny účtovaných konečným průmyslovým velkoodběratelům. Standardní spotřebitelé byli nahrazeni standardními odběratelskými pásmy a průměrné ceny k 1. dni aktuálního čtvrtletí průměrnými cenami za předchozí čtvrtletí, respektive pololetí.

Směrnice 2008/92/ES byla zrušena s účinkem ke dni 1. března 2017 a byla nahrazena nařízením Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/1952 ze dne 26. října o evropských statistikách cen zemního plynu a elektřiny a o zrušení směrnice 2008/92/ES.

Ke změně metodiky (sledování, výpočet) se zavedením nového nařízení nedošlo, sledování cen elektřiny a zemního plynu bylo rozšířeno o standardní odběratelská pásma pro domácnosti.

Ceny zemního plynu se zjišťují státním statistickým výkazem Ceny E 6-04. Průměrné ceny plynu za pásmo celkem jsou vypočteny jako vážený aritmetický průměr z cen vykázaných nejvýznamnějšími obchodníky s plynem v daném pásmu, kde váhami jsou tržní podíly v jednotlivých pásmech. Vykazované ceny jsou ceny sjednané mezi obchodníkem a jeho konečným spotřebitelem v tuzemsku.

Ceny elektřiny se zjišťují státním statistickým výkazem Ceny Elek 1-12, ve kterém nejvýznamnější obchodníci vykazují ceny účtované vybraným konečným spotřebitelům v tuzemsku. Koneční spotřebitelé jsou vybráni ze všech sítí napětí. Je vykazována jak cena silové elektřiny, tak cena celkem zahrnující silovou elektřinu, přenos, systém a distribuci. Průměrné ceny elektřiny za jednotlivá spotřebitelská pásma jsou pak vypočteny jako vážený aritmetický průměr z cen jednotlivých konečných spotřebitelů pokrývajících celé požadované spektrum spotřeby.

Dále jsou od 1. čtvrtletí 2001 publikovány **průměrné čtvrtletní ceny elektrické energie a zemního plynu za průmysl celkem**. Za Česko, jako členský stát OECD, jsou předávány uvedené ceny Mezinárodní energetické agentury IEA. Průměrné čtvrtletní ceny jsou počítány jako vážený aritmetický průměr z průměrných cen jednotlivých spotřebitelských pásem a jejich podílu na roční spotřebě.

Průměrné ceny za vybrané potravinářské výrobky

Od ledna 2017 jsou nově publikovány průměrné ceny za vybrané potravinářské výrobky. Do prosince 2016 byly součástí publikace „Indexy cen zemědělských výrobců, průmyslových výrobců a indexy spotřebitelských cen potravinářského zboží“, kód publikace: 011034-16.

Jedná se o výstup z měsíčního zpracování Indexů cen průmyslových výrobců a výkazu Ceny prům 1-12. Publikované ceny jsou vypočteny jako vážený aritmetický průměr a jsou bez DPH a ostatních daní. Aktualizace váhového schématu je prováděna na podkladě tuzemských tržeb vždy v lednu.

Informace k revizi indexu cen průmyslových výrobců 2021

V současné době se připravuje revize výpočtu indexů cen průmyslových výrobců, ve které dojde ke změně z původní váhové struktury odvozené z tuzemských tržeb roku 2015 na novou váhovou strukturu odpovídající tuzemským tržbám roku 2021. Dojde k mírné obměně vah na úrovni některých agregací klasifikace CZ-CPA na trojmístné a čtyřmístné úrovni a k řadě změn ve výběru respondentů a reprezentantů. Nedochozí však k žádné zásadní změně v metodice výpočtu indexů.

Základní časová řada bazických indexů průměr 2015 = 100 bude nadále pokračovat. Cenové indexy vypočítávané k základu prosinec 2015 = 100 budou nahrazeny indexy s novým cenovým základem prosinec 2021 = 100. Takto vypočtené indexy budou od čtyřmístné úrovně CZ-CPA (a výše) váhového schématu řetězeny k indexům o základu průměr roku 2015 = 100 a indexům o základu průměr roku 2021 = 100, čímž bude zajištěno pokračování dosavadních časových řad. Výpočet časových řad k základům průměr roku 2005 = 100 a průměr roku 2010 = 100 bude v prosinci 2022 ukončen. Odvozené indexy (meziměsíční, meziroční, podíl klouzavých průměrů) budou počítány z řady bazických indexů o základu průměr roku 2015 = 100.

Zveřejnění cenových indexů za leden 2023 bude posunuto v souladu s Katalogem produktů 2023 na 28. února 2023.